

Mathias Jevnehagen

Nedskriverens navn	Johan Hageløkken
Adresse	Øyer stasjon
Fødselsår	1888
Fødested	Øyer

Er det egne opplevelser som skildres? Nei

Fortellerens navn:	Mathias Jevnehagen
Adresse:	Øyer stasjon
Fødselsår:	1877
Fødested:	Myrom. Øyer herred

Mathias Jevnehagen forteller.

Mine foreldre var husmenn i Myrom under gården Jevne. De var begge født i Øyer og bodde hele sitt liv i Øyer.

Det var 9 søsken av oss, 4 gutter og 5 jenter. Etter som vi vokste opp og ble konfirmerte kom vi bort noen hit og noen dit. Jeg var den yngste, Jordveien var om lag 6 mål. Vi fødte 2 kyr. Av avling var det litt korn og noen poteter. Noen hadde vi ikke. Ved hadde vi gratis i skogen som hørte gården til. Nå er heimen solgt og husene nedrevne. Stuen bestod av 2-3 rom. Vi hadde ikke hver vor seng. Det kunne ligge flere i hver seng. Utstyret var bare det aller nødvendigste. Potteblomster og noen bilder hadde vi.

Kostholdet ble etter som. Det var ikke å gå og kjøpe alt. Nei vi måtte bruke mest av det vi avlet selv. Vi hadde nesten ikke penger den tida. Vi hadde ikke sko og klær av alle slag slik som nå. For det meste hadde vi litt å skifte på oss når vi skulle pynte oss for eksempel i julen. Far hadde kosten på gården når han var i arbeide. Far hadde plikt på seg til å arbeide på gården når han ikke hadde noe arbeide heime. Arbeidsdagen var for det meste 10 timer. Hest og redskap til onnearbeide på heimen hadde han gratis av husbonden. Husmannskona arbeidet også av og til på gården. Hun var med i onnene og ellers når det skulle gjøres noe serskilt. Men hun hadde ikke noen arbeidsplikt. Når far og mor var borte på arbeide måtte vi barna holde på det alene til de kom heim om kvelden. Den tida var det skikken at husmannsfolkene kokte "slåttgraut" og da vanket det en smak til oss barna også. Den dagen en var ferdig med slåttonna var slåttgraute en obligatorisk post på spisesedelen. På gården åt sjølvfolket og arbeidsfolket ved hver sitt bord.

Det ble ikke holdt noe gravøl av husbonden etter min far. Vi barna og mor fikk være på heimen. Mor døde mange år senere. Jeg som var den yngste ble konfirmert det året og da kom jeg til Marte og Anton Langløyken en tid.

Både jeg og alle mine søsken begynte på gårdsarbeide hos andre så snart vi var voksne.

I 20 års alderen giftet jeg meg med Mathea Mæhlumsstuen og flyttet til Jevnehagen som også var husmannsplass under Jevne. Husbondsfolkene var Gunda og Iver Jevne. Og da var det blitt slik at husmannen hadde litt løn. Heimen hadde jeg fritt men lønnen ble derefter. Jeg hadde en krone pr. dag om sommeren og 50 øre om vinteren. Det var ikke bestemt noe om hvor mye jeg skulle arbeide på gården. Jeg arbeidet der når jeg ikke hadde noe arbeide heime. Hesjehjelp og ved hadde jeg også gratis. Da var det blitt slik at alle åt ved samme bordet. Ved århundreskiftet var det slut med at tjenerne lå i fjøset. Jeg har aldri ligget i fjøset.

Jeg kjøpte Jevnehagen og sluttet som husmann for 30 år siden. Jeg har ikke vært med i noen forening eller hatt noe verv. Også i min tid arbeidet husmannskonen noe på gården, især i baking og slakting. Og ofte var det å ta skyrua og være med og skjære legde. (Legde kalles den åkeren som har lagt seg ned.)

Mine svigerforeldre var Marit og Jehans Mæhlumsstuen. De var husmannsfolk under gården Mæhlum i Øyer.